

2011-12-09

Dnr 43-2011:2170

Gävle kommun

Rektorn vid Ytterhamnäs skola

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Ytterhamnäs skola
i Gävle kommun

Tillsyn av Ytterharnäs skola

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gävle kommun under period, hösten 2011 – våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Ytterharnäs skola besöktes av Skolinspektionen den 13 oktober 2011.

Rektorn för Ytterharnäs skola är rektor för det område som Gävle kommun benämner "Södra skolenheten" och som förutom Ytterharnäs skola omfattar Hedesunda skola, Fridhemsskolan och Solängsskolan. Ett ansvarsområde av denna storlek ställer höga krav på rektors ledarskap. Det krävs också fungerande rutiner för hur återkoppling och uppföljning av det som delegerats ska genomföras. Det pedagogiska ledarskapet i Ytterharnäs skola är till flera delar delegerat till biträdande rektor. För att kunna hålla sig informerad om vad som händer på skolan har rektorn varje vecka möte med de biträdande rektorerna inom det som kallas "Södra skolenheten". Biträdande rektor i Ytterharnäs skola har god kännedom om hur den dagliga verksamheten fungerar.

Tillsynen av Ytterharnäs skola visar att det finns otydligheter i skolans delegationsordning. Bland annat framgår det inte tydligt vem som har delegation att besluta om åtgärdsprogram, ledighet för elever upp till tre dagar och rättelse av betyg.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Ytterharnäs skola i Gävle kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gävle kommun att senast den 9 mars 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Ytterharnäs skolas inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

Se till att det blir tydligt i vilka fall, och till vem, rektorn har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter (2 kap. 10 § andra stycket skollagen).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Det nationella ämnesprovet i matematik för årskurs 3 har sju delprov. I sex av delproven var andelen elever i Ytterharnäs skola som våren 2010 nådde kravnivån högre eller lika hög som genomsnittet för riket. I det sjunde delprovet som omfattar area och volym redovisar Skolverket inget resultat eftersom antalet elever som i detta delprov nådde kravnivån var färre än 10. När det gäller det nationella ämnesprovet i svenska för årskurs 3 nådde alla elever kravnivån i sju av de åtta delproven.

Andelen elever i årskurs 5 som våren 2010 nådde kravnivån i de nationella ämnesproven i engelska, matematik och svenska var, enligt den nationella uppföljningsstatistiken, 100 procent. I två av delproven i engelska finns ingen redovisning av resultaten eftersom antalet elever som i detta delprov nådde kravnivån, var färre än 10. Skolan har en sammanställning över andelen elever som uppnått målen i respektive ämne i årskurs 5, vårterminen 2009 och vårterminen 2010. Av sammanställningen framgår att andelen elever som nått målen i ämnen engelska, matematik och svenska, varierat mellan 77 procent och 92 procent. I de övriga ämnena har måluppfyllelsen under motsvarande tid varierat

mellan 92 procent och 100 procent. Ytterharnäs skola är en liten skola och varje elev ger därför ett procentuellt stort genomslag i statistiken.

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat i de flesta ämnen behöver måluppfyllelsen förbättras. Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett område som huvudmannen behöver åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Resultat av värdegrundsarbetet

Vid tillsynen råder studiero i samtliga klasser. I intervju med rektorn och biträdande rektorn uppger dessa att skolan har ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar och för att skapa trygghet i skolan. Ett exempel på detta är de trygghetsvandringar som genomförs tillsammans med eleverna för att ta reda på vilka platser eleverna tycker är otrygga i skolan. Under föregående års trygghetsvandring framkom att några elever tyckte det var otryggt i omklädningsrummet i anslutning till gymnastiksalen. Skolan har nu vidtagit åtgärder för att förbättra tryggheten på denna plats. Vidare uppger rektorn att skolan har ett mentorssystem vilket innebär att varje personal har ansvar för ett antal elever som man regelbundet har samtal med. Ytterharnäs skola har en plan mot diskriminering och kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav på en sådan plan.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning:

Ytterharnäs skolas inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Enligt skollagen får rektorn uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare att besluta i vissa frågor. Den som rektorn överlåtit vissa beslutsbefogenheter till ska enligt lagen ha tillräcklig kompetens och erfarenhet.

Enligt skolans delegationsordning har rektorn vidaredelegerat rätten att besluta om åtgärdsprogram respektive rätten att besluta om att inte utarbeta åtgärdsprogram, till biträdande rektorn. Enligt delegationsordningen får lärare besluta om "åtgärdsprogram, mindre ingripande insatser". Lärare får också besluta om att "ej utarbeta åtgärdsprogram, mindre ingripande insatser". Att rektorn har

vidaredelegerat till gruppen lärare gör ledningsstrukturen otydlig eftersom det av delegationsordningen inte framgår vilken lärare som ska fatta beslutet. Vidare framgår det inte hur skolan definierar "mindre ingripande insatser" och därför blir det inte tydligt vem som ska besluta om åtgärdsprogrammen, biträdande rektorn eller lärare.

Även rätten att besluta om ledighet för elev upp till tre dagar samt "rättelse av betyg" har rektorn delegerat till "lärare". Denna delegation blir också otydlig eftersom det av delegationsordningen inte framgår till vilken lärare rätten att besluta har delegerats till.

Utredningen visar att det finns brister i skolans inre organisation och ledningsstruktur. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Skolinspektionen förelägger därför Gävle kommun att avhjälpa bristerna

Författning:

2 kap. 10 § andra stycket skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Ytterharnäs skola

Inför höstterminen 2011 delades skolorna i Gävle in i ett antal, av kommunen benämnda, skolenheter med varsin rektor. Rektorn i Ytterharnäs skola tillträdde i juli 2011 och är rektor för fyra skolor som ingår i det som Gävle kommun benämner "Södra skolenheten". Förutom Ytterharnäs skola ingår Hedesunda skola, Fridhemsskolan samt Solängsskolan. Ytterharnäs skola ligger i Furuvik drygt en mil öster om Gävle. Skolan omfattar förskoleklass och årskurs 1-6. Eleverna i årskurs 1 – 3 är indelade i tre åldershomogena grupper men eleverna i årskurs 4-6 går i en gemensam, åldersintegrerad klass. Totalt finns i skolan knappt 100 elever och sju lärare.

På Skolinspektionens vägnar

Ulrika Palm
Beslutsfattare

Lennart Andersson
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).